

За підтримки:

Німецько-український проект співпраці в галузі органічного виробництва

Інформаційна підтримка журналу "ORGANIC UA"

**ЗБІРНИК ТЕЗ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ОРГАНІЧНЕ
АГРОВИРОБНИЦТВО:
ОСВІТА І НАУКА»**

ФЕДЕРАЦІЯ ОРГАНІЧНОГО
РУХУ УКРАЇНИ

**BOOK OF ABSTRACTS
OF ALL-UKRAINIAN
SCIENTIFIC AND
PRACTICAL
CONFERENCE**

**«ORGANIC AGRO
PRODUCTION:
EDUCATION
AND SCIENCE»**

м. Київ
1 листопада 2018 року

Kyiv
November 1, 2018

УДК 631.147(082)

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
ДУ «НМЦ «Агроосвіта» (протокол від 01.10.2018 №6)

Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Органічне агровиробництво: освіта і наука». 1
листопада 2018 року, ДУ «НМЦ «Агроосвіта», Київ. – Київ :
«Агроосвіта», 2018. – 237 с.

За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми
відповідальність несуть автори публікацій

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Ищенко Т.Д., канд. пед. наук, професор

Милованов Є.В., канд. екон. наук

Хоменко М.П., канд. пед. наук

Малинка Л.В., канд. с.-г. наук

Дудус Т.В., канд. пед. наук

Коняшин А.В., магістр державного управління

Адреса оргкомітету: ДУ «Науково-методичний центр «Агроосвіта»,

03131, м. Київ, вул. Смілянська, 11 т/ф: (044) 242-35-68

e-mail: nmc.agroosvita@ukr.net

НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

- впровадження органічних технологій у виробництво задля збереження навколишнього природного середовища;
- роль органічного виробництва у формуванні продовольчої безпеки;
- органічні технології виробництва рослинництва і тваринництва;
- розвиток територіальних громад завдяки невеликим фермерським та сімейним господарствам;
- формування системи органічного виробництва для виробників сільськогосподарської продукції з використанням наукового і виробничого досвіду;
- поширення досвіду та інформації щодо ролі органічних технологій в аграрному виробництві;
- роль освіти у підготовці фахівців з органічного виробництва

За підтримки

Німецько-український проект співпраці в галузі органічного виробництва

Компанія «БТУ-Центр»

Міжнародна група лабораторій Eurofins

Торгова марка Пан Еко

Інформаційна підтримка – журнал «ORGANIC.UA»

Тетяна Іщенко
Директор
ДУ «НМЦ
«Агроосвіта»

Органічний сектор усе швидше розвивається не лише на міжнародній арені загалом, але й у нашій державі, яка за останні роки стала вагомим гравцем на органічній мапі світу! За даними Федерації органічного руху України, лише за останні десять років кількість виробників органічної продукції зростає в Україні майже вчетверо. При цьому площа сільськогосподарських угідь, на яких у нашій країні ведеться органічне агровиробництво відповідно до міжнародних стандартів, за цей самий період зростає до позначки 420000 га. За ці 10 років значно зріс не лише експорт органічної продукції з України, але й збільшився вітчизняний внутрішній ринок споживання органічних продуктів. Є всі підстави очікувати, що згодом цей показник перетне рівень 30,0 млн євро.

Органічне сільське господарство істотно сприяє вирішенню глобальних екологічних та соціальних проблем і досягненню основних цілей сталого розвитку на всіх континентах планети.

Вандана Шіва, сучасна індійська громадська активістка та природозахисниця, нещодавно мудро заявила: «Органік — це не «річ»; це не продукт. Це філософія: напрям мислення і шлях життя, який ґрунтується на чіткому усвідомленні того, що все у цьому світі взаємозв'язано і все перебуває у певних взаєминах з усім іншим».

Найважливішими завданнями у процесі розвитку органічних концепцій в Україні вважаємо:

- 1) виробництво здорових, безпечних і доступних харчів та напоїв у достатній кількості;*
- 2) зменшення забруднення і викидів парникових газів у процесі виробництва харчових продуктів, торгівлі ними та їхнього споживання;*
- 3) створення харчових ланцюгів на основі відновної енергії та повторного використання поживних речовин;*
- 4) захист ґрунтів, води, повітря, біорізноманіття й ландшафту;*
- 5) урахування чинних і майбутніх етичних принципів, харчових звичок, стилів життя й потреб споживачів.*

Досягнути вищезгаданого можна завдяки просвітницькій роботі, інформованості та популяризації серед населення та товаровиробників щодо специфіки органічного агровиробництва, поширення вітчизняного та світового досвіду ведення органічного виробництва. Особливо важливою є ця робота серед студентства, під час визначення змісту навчання за спеціальностями, що забезпечують аграрний сектор, органічне сільське виробництво має бути пріоритетним.

**Євген
Милованов**
Голова Правління
Федерації органічного руху України

ЗМІСТ

<i>МАРЕНИЧ М.М.</i> Ефективність використання гумінових стимуляторів у вирощуванні пшениці озимої	5
<i>ХІЦЬКА О.А.</i> Переваги виробництва органічних харчових продуктів	7
<i>КУЧЕР В.А., ШЕВЧЕНКО Л.В., МИХАЛЬСЬКА В.М.</i> Ефективність застосування лікопінової біомаси гриба <i>Blakeslea trispora</i> у перепелівництві	9
<i>БАЙСР О.В., ШЕВЧЕНКО Л.В., МИХАЛЬСЬКА В.М.</i> Уміст ветеринарних препаратів у стоках свинарських підприємств	12
<i>ЛЕВЧЕНКО В.Б., ШУЛЬГА І.В., ЗАЛЕВСЬКИЙ Р.А., ТКАЧЕНКО М.В.</i> Видобуток бурштину та ведення органічного сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва на території Олевського району Житомирської області	15
<i>ІВАНЦОВ П.Д., ГОНІЧНИЙ Б.</i> Концептуальні аспекти органічного землеробства Полісся Житомирщини на прикладі ПП «Галекс-Агро»	19
<i>ЗЛОСДОВА А.В., ГЕРАСЬКО Т.В.</i> Вплив режимів утримання ґрунту в органічному саду на вміст фотосинтетичних пігментів у листках черешні	24
<i>МАЗУР Т.Г., ЗАГОРУЙ Л.П.</i> Вплив органічного агровиробництва на формування продовольчої безпеки	27
<i>КОЛІСНИК О.М.</i> Стійкість самозапилених ліній кукурудзи до <i>Ustilago zeae Sphacelotheca reiliana</i>	30
<i>ГОНТАРЬ А.М., СЕВЕРИН Р.В.</i> Вивчення поширення лептоспірозу тварин як складова збереження навколишнього природного середовища	34
<i>КОСТЮЧЕНКО К.Г., ЗАЖАРСЬКА Н.М.</i> Визначення кількості соматичних клітин у овечому молоці різними методами	37
<i>ГНАТІВ П.С., ПАРХУЦЬ Б.І.</i> Роль навчальної дисципліни «Система удобрення в органічному рослинництві» у підготовці фахівців з агрономії	39
<i>САМОЙЛЕНКО Ю.В., ЗАЖАРСЬКА Н.М.</i> Ветеринарно-санітарна експертиза кров'яної ковбаси за використання настою гранату	42
<i>НАКОНЕЧНИЙ Р.А., КОПИТКО А.Д.</i> Проблеми філософії органічного землеробства і збалансованого природокористування в науковому та освітньому процесі в ЛНАУ	45

<i>ФОТІНА Т.І., ЯЦЕНКО І.В., ЗАЖАРСЬКА Н.М.,</i> <i>ЗАЖАРСЬКА Н.В.</i> Органічне виробництво козиного молока	48
<i>ТОКАР А.Ю., МАТЕНЧУК Л.Ю., ГАЙДАЙ І.В.,</i> <i>ХАРЧЕНКО З.М.</i> Консервування органічної сировини за збереження її натуральності	51
<i>РОЖКО І.С.</i> Вплив мікробіологічних препаратів на продуктивність суниць ананасових	53
<i>ПОЛЩУК М.І., ДІДУР І.М.</i> Ефективність біологізованої системи удобрення пшениці озимої	56
<i>ЦИЦЮРА Я.Г.</i> Редька олійна як ефективний компонент органічних сидеральних систем удобрення	59
<i>ПЕЛЕХ Л.В.</i> Використання рослинних решток як варіант органічних технологій контролю рівня забур'яненості	63
<i>БРОННІКОВА Л.Ф.</i> Вплив застосування рослинних решток на вміст гумусу та форм азоту в орному шарі темно-сірого лісового ґрунту	66
<i>ЯКОВЕЦЬ Л.А., ВАТАМАНЮК О.В.</i> Особливості накопичення свинцю і кадмію у зерні злакових культур у процесі зберігання	69
<i>ПАЛАМАРЧУК І.І.</i> Формування врожаю плодів кабачка залежно від мульчування ґрунту в умовах Правобережного Лісостепу України	71
<i>ПАЛАМАРЧУК І.І.</i> Вплив сортових особливостей на врожайність та біометричні показники продукції патисона в умовах Правобережного Лісостепу України	74
<i>КОСТЮК О.О.</i> Формування врожаю бобу овочевого залежно від технологічних прийомів вирощування в умовах Правобережного Лісостепу України	77
<i>ПОЛУТІН О.О.</i> Застосування біопрепаратів під час вирощування фізалісу мексиканського в умовах відкритого ґрунту Правобережного Лісостепу України	80
<i>МАТУСЯК М.В.</i> Особливості вирощування садивного матеріалу каштана кінського із закритою кореневою системою в умовах Вінниччини	82
<i>МОНАРХ В.В.</i> Екотоксикологічне оцінювання асортименту пестицидів у технологіях хімічного захисту сільськогосподарських культур	86
<i>ПРОКОПЧУК В.М.</i> Продуктивність малини залежно від субстрату для мульчування в умовах зони Поділля України	88
<i>ПАНЦИРЕВА Г.В.</i> Господарсько-біологічна оцінка перспективних сортів люпину кормового в Україні	89

<i>ЛИТВИНЮК Г.В.</i> Вплив біопрепарату на формування симбіотичного потенціалу квасолі овочевої (<i>Phaseolus vulgaris</i> L.) в умовах Правобережного Лісостепу України	91
<i>ЦИГАНСЬКА О.І.</i> Вплив стимуляторів росту на укорінення живців самшиту вічнозеленого <i>Buxus sempervirens</i> L. в умовах закритого ґрунту	93
<i>МЕЛЬНИЧЕНКО Л.В.</i> Органічне землеробство як складова екологічної освіти	95
<i>ЗАЙЦЕВА Т.М., ТКАЧУК О.П., ГЕТЯ Л.А.</i> Використання технологій ефективних мікроорганізмів у органічному виробництві рослинницької продукції	98
<i>ВДОВИЧЕНКО І.П., МУДРАК Г.В.</i> Органічне сільське господарство: екологічно чиста технологія, її важливість та можливості у формуванні продовольчої безпеки	100
<i>СОЛОМОН Ю.В., ОРИХІВСЬКА О.М.</i> Вирощування сої в органічному землеробстві	103
<i>ПОГРІБНА Ю.І., МУШКАЛА А.В., СЛОБОДЯНИК Г.Я.</i> Порівнювання ефективності підживлення сортів цибулі порей мінеральним добривом та біопрепаратами	105
<i>ГУЛЬКО Б.І., ГУЛЬКО В.І.</i> Сучасні сорти яблуні для органічного садівництва	107
<i>ПИНДУС В.В., ГОРБАНЬ С.Д.</i> Досвід підготовки «молодшого спеціаліста» з органічного виробництва в Іллінецькому державному аграрному коледжі	111
<i>ДЖЕМЕСЮК О.В., ГАДЗОВСЬКИЙ Г.Л., НОВИЦЬКА Н.В.</i> Урожайність та посівні якості насіння сої залежно від підживлення	115
<i>СКРИПНИК Н.В., МАКАРУК О.М.</i> Вплив зміни клімату на появу шкідливих організмів	117
<i>МЄДВЕДСЬ О.Ю.</i> Якість води за агрономічними показниками в основних джерелах зрошення Одеської області в 2017 році	120
<i>БОЙКО П.М.</i> Вплив змін клімату на структуру флори степових екосистем Херсонської області	124
<i>НОВИЦЬКА Н.В., ДОКТОР Н.М., МАРТИНОВ О.М.</i> Оптимізація технології вирощування квасолі звичайної в умовах Закарпаття	126
<i>ОРЛЕНКО Н.С., ХОМЕНКО Т.М., МАЖУГА К.М.</i> Інноваційні засоби забезпечення аналізу впливу кліматичних змін на результати кваліфікаційної експертизи сортів рослин	129

<i>ФІЛЬОВ В.В., КІЩАК О.А.</i> Зимостійкість сортів сливи мліївської селекції	131
<i>СУХОЙВАН О.М., КІЩАК О.А.</i> Перспективний спосіб отримання адаптивних сорто-підщепних комбінунань черешні для створення швидкоплідних насаджень	133
<i>ЦОЙ Н., ОСТАПЕНКО О., КОРХОВА М.М.</i> Вплив строків сівби та погодних умов осіннього періоду на тривалість осінньої вегетації пшениці м'якої озимої	135
<i>КРАСИЛЕНКО Д., ШЕВЧУК Т.В.</i> Обґрунтування та перспективи використання йоннообмінних смол для первинної обробки молока в умовах сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу	138
<i>ДОКТОР Н.М., НОВИЦЬКА Н.В., МАРТИНОВ О.М.</i> Вплив допосівної обробки на схожість травмованого насіння зернобобових культур	141
<i>ЯЩУК О.М., НЕЧИПУРЕНКО Л.О.</i> Вирощування капусти з використанням біопрепаратів	144
<i>ЯРОШ Л.В., ДОНСЬКА Л.В.</i> Органічне агровиробництво України: тенденція розвитку біогазових установок	147
<i>ПРУТСЬКА О.О.</i> Модернізація змісту підготовки фахівців з органічного виробництва в аграрних закладах вищої освіти	150
<i>ПАРИЙ Л.В.</i> Роль брендингу у підвищенні конкурентоспроможності виробництва органічної продукції в Україні	153
<i>ЗАДУБИННА Є.В., ТАРАСЕНКО Т.В.</i> No-till в коротко ротацийних сівозмiнах як передумова збереження родючості чорнозему типового	156
<i>КУЦ О.В., РОМАНОВ О.В.</i> Ефективність біологізованих систем оптимізації живлення за вирощування томата в Лівобережному Лісостепу України	158
<i>КОВАЛЬЧУК С.Я.</i> Агроекологічна модель підприємництва – основа «зеленого» зростання	161
<i>ХАСЦЬКА О.П.</i> Особливості розвитку органічного виробництва в Україні на сучасному етапі	164
<i>ГАМАЮНОВА В.В., ЗАДОРЖНИЙ Ю.В., ХОНЕНКО Л.Г.</i> Вплив способу краплинного зрошення і удобрення на врожайність цибулі ріпчастої за зміни клімату в умовах Південного Степу України	167
<i>КОСОЛАП М.П., ГАЙДУК В.Л.</i> Зміна бур'янового угруповання польових агрофітоценозів при відмові від механічного обробітку ґрунту	171

<i>РОЖКО В.М., ПОЖИДАЄВА Е.О.</i> Основний обробіток ґрунту в сівозміні та урожайність ячменю ярого	173
<i>КОСТЮК В.К., ВОЛОЩУК О.В., CZERNAWSKA-PIATKOWSKA E., PASICKA E.</i> Особливості будови пір'я свійського індика	175
<i>СОЛОМОН А.М.</i> Вплив кліматичних умов на мікроорганізми	177
<i>ЯНЧУК В.І.</i> Безвідходне вирощування органічної продукції з ефектом поліпшення родючості ґрунту в умовах дрібного та середнього сільськогосподарського підприємства	181
<i>НЕМЕРИЦЬКА Л.В., ЗАЛЕВСЬКИЙ Р.А., БЕЗВЕРХА Л.М., ЖУРАВСЬКА І.А.</i> Вплив сухої фузаріозної гнилі на резистентність сортів картоплі	183
<i>ГУЦАЛЕНКО О.О., ГОНЧАРУК І.В.</i> Особливості міжнародних розрахунків та валютних операцій органічних операторів України	185
<i>БОГАТКО Н.М., САХНЮК Н.І., БУКАЛОВА Н.В., ЛЯСОТА В.П., БОГАТКО Л.М., ЗАБАРНА І.В.</i> Гігієнічні вимоги до отримання органічного меду із пасік України	188
<i>БОГАТКО Н.М., БУКАЛОВА Н.В., БОГАТКО Л.М., МЕЛЬНИК А.Ю., ДУДУС Т.В., БОГАТКО Д.Л.</i> Вимоги законодавства щодо виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції	191
<i>БОГАТКО Н.М.</i> Ідентифікація видової належності м'яса забійних тварин за розробленими експресними методами	193
<i>МОРОЗ С.Ю., ДОЛЯ М.М.</i> Обґрунтування особливостей органічної технології вирощування соняшнику в Лісостепу України	195
<i>БУСОЛ Л.В., ЦИВІРКО І.Л., ГОЛОВКО Н.П., ЯЦЕНКО І.В., КИРИЧЕНКО В.М.</i> Вимоги до харчових добавок дозволених для використання для виробництва органічних продуктів	198
<i>ЗАВІРЮХА П.Д., КОСИЛОВИЧ Г.О., ГОЛЯЧУК Ю.С., НЕЖИВИЙ З.П.</i> Підготовка фахівців-технологів з виробництва екобезпечної продукції – настійна вимога часу	201
<i>СЕРБЕНЮК В.О., ТАРАСЕНКО О.А.</i> Способи ефективного використання осушуваних ґрунтів за органічного землеробства	204
<i>ТРОФІМОВА Г.В.</i> Екологічні та споживчі переваги органічного вівчарства	207

ПАНЮРА Я.Й., РИБАК С.Б., БОРУЦЬКА Ю.З. Використання мінеральних, органічних і зелених добрив (сидератів) у контексті сучасного розвитку агросфери	210
GUSZCZENKO Aleksandra, CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA Ewa, BIEL Wioletta, SZEWCZYK Anna, KOSTIUK Volodymir The limousine breed	214
BIEL Wioletta, CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA Ewa, KOSTIUK Volodymir, PSZCZOŁA Katarzyna, ŻURAWOWICZ Karolina, GUSZCZENKO Aleksandra Assessment of the chemical composition of guar (<i>Cyamopsis tetragonoloba</i> l.) meal as an alternative to gmo soybean meal	216
GRZEGRZÓŁKA B., GRUSZCZYŃSKA J., ŚWIDEREK W.P., CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA E., RIBIKAUSKIENĖ D., KOSTIUK V. Organic farming development in two neighboring countries – Poland and Lithuania	218
GRZEGRZÓŁKA B., GRUSZCZYŃSKA J., ŚWIDEREK W.P., CZERNIAWSKA - PIĄTKOWSKA E., KOSTIUK V. Native cattle breeds in organic farming on the example of Poland	220
MARTYNA GATKOWSKA Satellite based (pre-)system for assessment of lost in agricultural production due to negative overwintering	222
CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA Ewa, KOWALEWSKA-ŁUCZAK Inga, GUSZCZENKO Aleksandra, KOSTIUK Volodymir Analysis of selected parameters of breeding of dairy cows taking into account the PPARGC1A / HaeIII polymorphism	230
PIĄTKOWSKA Hanna, CZERNICKA Marta, KOSTIUK Volodymir Photovoltaics way for the electrical independence of dairy farms	231
СТРАТИЧУК Н.В Сутність і об'єктивна необхідність органічного виробництва	232

Література

1. Барабаш О. Ю. Овочівництво. Київ : Вища шк., 1994. 374 с.
2. Лихацький В. І. Баштанництво : підручник. Київ : Вища шк., 2002. 166 с.
3. Білецький П. М., Роман І. С. Овочівництво і плодівництво. Київ : Вища шк., 1978. 448 с.
4. Адаптивні системи землеробства : підручник / В. П. Гудзь, І. А. Шувар, А. В. Юник [та ін.]. Київ : Центр учб. літ-ри, 2014. 336 с.
5. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві / за ред. Г. Л. Бондаренка та К. І. Яковенка. Харків : Основа, 2001. 370 с.
6. Руководство по апробации бахчевых культур / под ред. В. Ф. Дорофеева. Москва : Агропромиздат, 1985. 181 с.

УДК 631.8:634.675(477.4+292.485)

ПОЛУТІН О.О., аспірант

Вінницький національний аграрний університет

polutin@vsau.vin.ua

ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ ПІД ЧАС ВИРОЩУВАННЯ ФІЗАЛІСУ МЕКСИКАНСЬКОГО В УМОВАХ ВІДКРИТОГО ҐРУНТУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Актуальність напрямку досліджень. Глобальні проблеми людства, включаючи екологічну і продовольчу, набули особливого значення і опинилися в центрі уваги світової громадськості. Велика увага приділяється, зокрема, проблемам глобального потепління, збереження довкілля та забезпечення населення якісним продовольством. У системі міжнародних організацій, на регіональному і локальному рівнях приймаються різні рішення і проекти зниження небезпеки, загрозованої усьому людству. В зв'язку з цим, заслуговує на розгляд такий напрям в розвитку світового сільського господарства, який став відомим як органічне землеробство [1, 2].

Згідно зі світовими стандартами, органічним вважається землеробство, в якому не використовуються синтетичні хімікати, яке передбачає мінімальну обробітку ґрунту і не застосовує генетично модифікованих організмів. Принципи органічного землеробства: обробіток ґрунту за допомогою поверхневого культивування на глибину 5 см за відсутності хімічних добрив та пестицидів. Для захисту овочевих рослин від шкідників та хвороб застосовуються лише природні засоби, а добрива використовуються тільки органічні [3].

За даними IFOAM (Міжнародній федерації органічного сільського

господарства), в Україні на початку 2004 року налічувалося 69 сертифікованих органічних господарств, а площа сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом становила 239,5 тис. га [4].

Результати та їх інтерпретація. Аналізуючи біометричні показники фізалису мексиканського встановлено, що вони залежали від сортових особливостей рослини та застосованих біопрепаратів. За роки проведення досліджень, встановлено, що сорт Ліхтарик із одночасним застосуванням гумісолу забезпечив найбільшу масу продуктового органу. Показник маси у даному варіанті становив 8,4 г, що на 1,4 г перевищував контрольний варіант досліді. Аналогічний вплив щодо збільшення маси плоду залежно від застосування гумісолу встановлено і по сорту Ананасовий. Даний варіант досліді становив 8,2 г і перевищував контроль на 0,7 г.

Більшим значенням діаметра плоду характеризувався сорт Ліхтарик у варіанті із застосуванням гумісолу – 3,2 см, що на 10,3 % перевищував варіант контролю. Сорт Ананасовий характеризувався меншим перевищенням до контролю відносно сорту Ліхтарик. Це перевищення становило від 3,4 % до 6,9 % (табл. 1).

Таблиця 1

Біометричні показники та урожайність плодів фізалису мексиканського залежно від застосування біопрепаратів

Сорт (А)	Біопрепарат (В)	Маса плода, г	Діаметр плода, см	Урожайність, т/га			Середнє	± до контролю	
				2016 р.	2017 р.	2018 р.		т/га	%
Ліхтарик	Без застосування (К)	7,0±0,95	2,9±0,23	18,3	26,3	36,5	27,0	–	–
	Гумісол	8,4±1,04	3,2±0,25	25,7	32,4	41,9	33,3	+6,3	+23,3
	Емістим С	7,7±1,03	2,9±0,23	23,8	28,8	41,7	31,4	+4,4	+16,3
	Ростомонт	7,9±1,09	3,0±0,25	22,6	29,9	42,5	31,7	+4,7	+17,4
	Азотобактерин	7,4±0,94	3,0±0,23	23,0	28,5	37,5	29,7	+2,7	+10,0
	Біомаг	7,1±0,88	3,0±0,24	24,3	28,1	37,0	29,8	+2,8	+10,4
	Біополіцид	7,9±0,97	2,9±0,22	22,6	32,9	40,5	32,0	+5,0	+18,5
	Фосфоентерин	7,8±1,04	3,0±0,24	22,9	29,4	41,5	31,3	+4,3	+15,9
Комплекс	7,1±0,94	2,9±0,22	22,1	26,6	36,6	28,4	+1,4	+5,2	
Ананасовий	Без застосування (К)	7,5±0,94	2,9±0,24	22,6	28,0	37,7	29,4	–	–
	Гумісол	7,7±0,95	3,0±0,23	22,9	32,1	39,8	31,6	+2,2	+7,5
	Емістим С	8,2±1,10	3,0±0,24	24,2	31,5	41,6	32,4	+3,0	+10,2
	Ростомонт	7,9±0,96	3,1±0,25	23,6	32,6	39,6	31,9	+2,5	+8,5
	Азотобактерин	7,8±0,99	3,0±0,24	23,1	32,7	39,6	31,8	+2,4	+8,2
	Біомаг	7,8±1,05	3,0±0,24	23,5	28,5	38,2	30,1	+0,7	+2,4
	Біополіцид	7,6±0,98	3,0±0,24	23,3	29,3	38,7	30,4	+1,0	+3,4
	Фосфоентерин	8,0±1,00	3,0±0,23	24,3	31,2	38,9	31,5	+2,1	+7,1
Комплекс	8,1±0,92	3,1±0,21	25,2	31,5	38,8	31,8	+2,4	+8,2	
НІР ₀₅ (А)				1,0	0,6	0,9			
(В)				2,1	1,3	1,9			
(АВ)				2,9	1,9	2,7			

(К)* – контроль

Одним із факторів, який впливав на величину врожаю – вид біопрепарату. Від застосування біопрепаратів урожайність по сортах змінювалась. У 2016 році значним її збільшенням характеризувався сорт Ліхтарик у варіанті із застосуванням гумісолу – 25,7 т/га. У 2017 році збільшення урожайності відносно контрольного варіанта одержано за вирощування сорту Ліхтарик та застосування біополіциду – 32,9 т/га. У 2018 році застосування ростмоменту по сорту Ліхтарик збільшує урожайність плодів до рівня 42,5 т/га. У середньому за три роки встановлено, що гумісол та біополіцид по сорту Ліхтарик збільшує урожайність плодів до 33,3 т/га та 32,0 т/га. Ці варіанти досліду перевищували варіант контролю на 23,3 % та 18,5 %.

Висновок. Сорт Ліхтарик характеризується більшою масою та діаметром плода залежно від застосування гумісолу, його величина може збільшуватись до 8,4 г і більшою загальною врожайністю плодів з показником 33,3 т/га.

Література

1. Кисіль В. І. Біологічне землеробство в Україні: проблеми і перспективи. Харків : Штрих, 2000. 161 с.
2. Куц О. В. Теоретичне обґрунтування продуктивності овочевих агроценозів за оптимізації живлення рослин у Лівобережному Лісостепу України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 06.01.06. Харків. Інститут овочівництва і баштанництва НААН, 2018. 579 с.
3. Наукові основи виробництва органічної продукції в Україні / за ред. Я. М. Гадзало. Київ, 2001. 592 с.
4. Писаренко В. М., Писаренко П. В. Захист рослин: екологічно-обґрунтовані системи. Полтава : Камелот, 2000. 188 с.

УДК 582.747.2:631.573

***МАТУСЯК М.В.**, канд. с.-г. наук, старший викладач
Вінницький національний аграрний університет
mikhailo1988@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ КАШТАНА КІНСЬКОГО ІЗ ЗАКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ В УМОВАХ ВІННИЧЧИНИ

Використання садивного матеріалу із закритою кореневою системою в зеленому будівництві має багато переваг порівняно із традиційним вирощуванням сіянців у розсадниках і теплицях [2].